

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Császár Mátyás ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Szabó András jogtanácsos által képviselt Vám- és Pénzügyőrség Központi Ellenőrzési Parancsnokság alperes ellen vámügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Csongrád Megyei Bíróságon 3.K.21.102/2006. számon indított és ugyanezen bíróság 2006. szeptember 15-én kelt 3.K.21.102/2006/6. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes részéről 7. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán, az alulírott napon megtartott - nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t

A Legfelsőbb Bíróság a Csongrád Megyei Bíróság 3.K.21.102/2006/6. sorszámú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 64.300 (hatvannégyezer-háromszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A vámhatóság a felperesnél 2001. október-2004. április 30-a közötti időszakra a külkereskedelmi tevékenység teljes vizsgálatát végezte utólagos ellenőrzés keretében.

Az ellenőrzés megállapításáról készült jegyzőkönyv 7. pontja megállapította, hogy felperes 2002. október 15-én lecserélés címén vám-visszatérítési kérelmet terjesztett elő, amelynek helyt adtak, és a felperes javára 747.253 Ft vámot, és 420.535 Ft általános forgalmi adót térítettek vissza. E visszatérítés alapja az volt, hogy a felperes a belföldi forgalom számára a 07.12.90-90-00 vámtarifaszám alá tartozó 6.958 USD értékű 14.000 kg tömegű 2.580.843 Ft vámértékű szárított fokhagyma vámkezelését kérte. Ezt követően a kivitelkor 2.581.019 Ft vámértékű 1434 kg tömegű tíz

számjegyig azonos vámtarifaszám alá tartozó szárított zöldség figyelembe vételével kérte a lecserélés címén a vámvisszatérítést. A vizsgálat megállapította, hogy az export ügylet mennyisége jóval alatta maradt az import ügyleti mennyiségnek, viszont a kiszállított érték meghaladta a beszállított vámáru vámértékét. A vámhatóság szerint nem felel meg a jogszabályi előírásnak az a számítási mód, amikor kizárólag a vámérték és a kiviteli érték összevetésével kéri a lecserélés címén a vámvisszatérítést. E megállapítás eredményeképpen az első fokú vámhatóság 2006. január 30-án kelt határozatával a felperest 694.947 Ft vám vámkezelési díj, és 377.379 Ft általános forgalmi adó megfizetésére kötelezte.

A fellebbezés folytán eljáró alperes, mint másodfokú hatóság 2006. április 26-án kelt 974/1-2006. számú határozatával az első fokú határozatot helybenhagyta.

A felperes keresetében e határozatok hatályon kívül helyezését kérte.

A felperes álláspontja szerint az utólagos ellenőrzés már az Európai Unióhoz való csatlakozás után történt, ezért alkalmazandók az akkor hatályos jogszabályok. A Vámkódex 8. Cikke, amely nem tette lehetővé a korábbi határozatok megsemmisítését, hiszen a tényállás nem volt helytelen, vagy hiányos, azt a korábbi eljárásban a vámhatóság maga fogadta el felperes kérelmeként, így a felperes nem is tudhatott arról, hogy ez a tényállás ne lenne megfelelő. Ugyanakkor hivatkozott a felperes arra is, hogy a vámhatóság tévesen értelmezte a közösségi csatlakozás előtt hatályos vámjogról, a vámeljárásról valamint a vámigazgatásról szóló 1995. évi C. törvény (a továbbiakban: Vtv.) 137. § /1/ bekezdés d) pontját. A visszatérítésnél ugyanis csak a kiszállított áru értékével megegyező vámértékre kalkulált vám vehető figyelembe. Hivatkozott a felperes az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény (a továbbiakban: Áe.) 71. § /2/ bekezdésére is, amely szerint a korábbi határozat nem változtatható, nem semmisíthető meg, amennyiben az jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogokat sértene.

Az alperes kérte a kereset elutasítását, fenntartotta a határozatában foglalt álláspontját.

A Csongrád Megyei Bíróság 3.K.21.102/2006/6. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította.

Az első fokú bíróság ítéletében a közösségi vámjog végrehajtásáról szóló 2003. évi CXXVI. törvény (közösségi vámtörvény) 75. § /1/ bekezdés b) pontja és /2/ bekezdése, valamint a közösségi vámjog végrehajtásának részletes szabályairól szóló 2003. évi CXXVI. törvény (közösségi Vtv.) 75. § /1/ bekezdés b) pontja és /2/ bekezdése, valamint a közösségi vámjog végrehajtásának részletes szabályairól szóló 15/2004. (IV.5.) PM rendelet 1. § /1/ bekezdése

alapján megállapította, hogy az átmeneti rendelkezés értelmében a csatlakozást megelőző időszakra vonatkozóan végzett ellenőrzéseknél a vámteher, kamat, késedelmi pótlék, bírság, és az elévülés vonatkozásában a hatályon kívül helyezett vámtörvény rendelkezéseit kell alkalmazni. Az utólagos ellenőrzés kapcsán az ellenőrzést végző szerv számára lehetőség van a Vtv. 147. § /4/ bekezdésére is figyelemmel a korábbi határozat módosítására, visszavonására, illetőleg új határozat hozatalára.

Nem tartotta alaposnak a felperes által hivatkozott Áe. 71. § /2/ bekezdésében foglaltak alkalmazását, tekintettel arra, hogy a Vtv. az utólagos ellenőrzésre vonatkozóan speciális szabályokat ír elő, ezért az ellenőrzés során meghozott határozatok tekintetében az Áe. korlátozó rendelkezései nem alkalmazhatók.

A Vtv. 137. § /1/ bekezdés d/1.) és az általános forgalmi adóról szóló 1992. évi LXXIV. törvény (Áfa tv.) 69. § /1/ és /2/ bekezdésének értelmezése során az első fokú bíróság megállapította, figyelemmel a vámtörvény vámérték meghatározására vonatkozó egyéb rendelkezéseire is - így a Vtv. 22. 23. §-a -, valamint a Vhr. 208. §-a alapján a vámérték kiszámításánál jelentősége van az export-import esetében a kiszállítandó és behozandó áru mennyiségének, mint a vámérték meghatározásához szükséges egy elemnek. A vámviisszatérítésnél a vám alapja az exportáru mennyiségének az importálás időpontjára visszavetített értéke, amelynek jelentősége van az exportált, illetve importált áru mennyiségének is.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, kérte az ítélet hatályon kívül helyezését, és a keresetének megfelelő ítélet meghozatalát.

A felperes felülvizsgálati kérelmében fenntartotta a korábbi álláspontját, és újból részletezte a Vtv. 137. § /1/ bekezdés d/1.) alpont nyelvtani, rendszertani, logikai és jogalkotói szándék szerinti értelmezését. Az az álláspontja, hogy a befizetett vámteher olyan arányban igényelhető vissza, amilyen arányban a kivitt vámérték áll a behozott vámértékkel szemben. A felperes hangsúlyozta, hogy a vámhatóság értelmezte helytelenül a jogszabályt, ezért a csatlakozás után ennek következményeit viselni kell. Nincs lehetőség a határozatok utólagos megsemmisítésére.

A felperes a felülvizsgálati eljárás tárgyalásán kérte előzetes döntéshozatal érdekében az Európai Bíróság megkeresését a jogszabály helyes értelmezése érdekében.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság mindenekelőtt megállapította, hogy az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének feltételei nem állnak

fenn. Részben eljárási okból, mivel a Pp. 272. § /2/ bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelemben kell előadni jogszabálysértés megjelölése mellett, hogy a fél a határozat megváltoztatását mennyiben és milyen okból kívánja. A felülvizsgálati kérelem megváltoztatására a Pp. 273. § /5/ bekezdése alapján nincs lehetőség. A felperes az előzetes döntéshozatal iránti kérelmét - mivel az írásban benyújtott felülvizsgálati kérelemben nem terjesztette elő - utóbb, szóban már nem teheti meg, másrészt annak sürgősségételen volta miatt, mivel az Európai Bíróság már hozott döntést arról, hogy a csatlakozás előtti jogszabályok értelmezésére nincs hatásköre.

A Legfelsőbb Bíróság egyetértett az alperessel és az első foku bírósággal abban, hogy jelen eljárásban az alapeljárásban vámviisszatérítésről hozott határozat módosítására került sor. Az alapeljárásban megállapított tényállás, a felek személye, az eljárás tárgya nem változott, kizárólag a viisszatérítés összege módosult részben. Az alapeljárásban hozott határozat nem került megsemmisítésre, új határozatot nem hoztak, így az utólagos ellenőrzéskor hatályos közösségi vámtörvény 7. § /6/ bekezdésében foglaltak nem voltak alkalmazandók, és ez által figyelmen kívül maradhatott a Vámkódex 8. Cikkében foglalt korlátozás is.

A Legfelsőbb Bíróság hangsúlyozza, hogy a vámfizetés teljesítése kötelezettség és nem jogosultság, így értelemszerűen fel sem merülhet a jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogok sérelme, az Áe. mögöttes jogszabály, amely egyébként is csak akkor alkalmazandó, amennyiben a vámjogszabályok eltérő rendelkezést nem tartalmaznak.

A per érdemi kérdésében a Legfelsőbb Bíróság rámutat arra, hogy e témában már kifejtette a jogi álláspontját a Kfv.I.35.010/2006/16. számú ítéletében. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény 29. §-a alapján jogegységi eljárásnak van helye, amennyiben a Legfelsőbb Bíróság valamely tanácsa jogkérdésben el kíván térni a Legfelsőbb Bíróság másik ítélkező tanácsának határozatától.

A perbeli esetben a Legfelsőbb Bíróság jelen tanácsa mindenben egyetért az előzőekben idézett ítéletben kifejtett elvi állásponttal, ezért jogegységi eljárást nem kezdeményez.

Így jelen eljárásban is rámutat arra, az alapeljárásban a felperes igazolta az úgynevezett "lecserélés" jogintézménye alkalmazásának jogszabályi feltételei fennálltát, ezért nem volt vitás, hogy a vámteher viisszatérítésére jogosultságot szerzett. A vita tárgya kizárólag az volt, hogy milyen összegű lehet a vámviisszatérítés. A peres felek ugyanis eltérően értelmezték a Vtv. 137. § /1/ bekezdés d/1 pontjának utolsó mondatát. A helyes álláspont kialakítása érdekében figyelemmel kell lenni, hogy a Vtv. 137. § /1/ bekezdés d/1 pontját. A viisszatéríthető vámteher összegének meghatározása egy "kalkuláció" elvégzéséhez kötött. A "kalkuláció" részleteit a

törvényhely nem tartalmazza, ezért ez a rendelkezés kívánt jogszabályi értelmezést a jogalkalmazótól.

Amennyiben a jogi norma tartalma a nyelvtani módszerrel nem volt egyértelmű, a jogszabály értelmezésben tovább kellett lépni, és azt egyéb módon a logikai, a jogszabály-szerkezeti, a rendszertani, illetőleg jogági értelmezés eszközével kell a lehető legpontosabban megállapítani. Elsősorban a logikai és rendszertani értelmezés módszerében elvégzett normaszöveg értelmezésénél a Legfelsőbb Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a "lecserélés" címén történő vámviisszatérítés esetében jelentősége van az exportált, illetőleg az importált áru mennyiségének is.

A Vtv. 137. § /1/ bekezdés d/1 pontja ugyanis a vámértékre kalkulált vám fogalmát használja. A vámtörvénynek a vámérték meghatározása körében a Vtv. 22-23. §-a, valamint a Vtv. végrehajtásáról szóló 45/1996. (III.25.) Kormányrendelet (R) 208. §-a alapján mindenképpen figyelembe veendő a vámáru mennyisége is. A Vhr. 208. § /1/ bekezdése úgy rendelkezik, hogy a vámteher megállapításának alapja a vámáru értéke és mennyisége. Ugyanígy fogalmaz a Vtv. 22. és 23. §-a is, amely a vámérték meghatározásánál megállapítja, hogy azoknak az azonos áruknak az ügyleti értékén alapul, amelyeket ugyanazon kereskedelmi feltétellel és lényegében ugyanolyan mennyiségben adtak el, mint az értékelendő árut.

A Vhr. 208. § /1/ bekezdésében írt vámteher megállapításnak meg kell felelnie a Vtv. 137. § /1/ bekezdés d/1.) pontjában írt vámértékre kalkulált vám kiszámításával. Így bár a Vtv. 137. § /1/ bekezdés d/1 pontjában valóban nem szerepelt a mennyiség szó, a jogszabály rendszertani és logikai értelmezésével azonban egyértelműen alátámasztható, hogy nem elegendő a vámérték értékének egybeesése, hanem szükséges a mennyiségi azonosság figyelembe vétele is.

Osztja a Legfelsőbb Bíróság azt az alperesi álláspontot, miszerint, bár a "lecserélés" jogintézménye a magyar gazdálkodóknak nyújtott kedvező lehetőség, ugyanakkor nem lehetett az a célja, hogy a vámviisszatérítés következményeként az import jelentős része a kiszállított magas magyar exportárak miatt vámteher megfizetése nélkül kerüljön az országba.

A felperes és más gazdálkodó is a vámviisszatérítést a Vhr. 216. § /1/ bekezdése szerint az exportált, illetőleg az importált áruk adás-vételéről szóló, a jogügyletről kiállított számla alapján veszi igénybe. A számla, mint ahogy azt az általános forgalmi adóról szóló 1992. évi LXXIV. törvény (Áfa tv.) 13. § 16.) pontja megfogalmazza, tartalmazza a termék (szolgáltatás) megnevezését, mennyiségi egységét és az összes mennyiséget. A számla végösszege a termék (szolgáltatás) adóval együtt számított ellenértéke

tételenként és összesen. Így a Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint ez a rendelkezés is alátámasztja, hogy a vámérték meghatározásánál a benyújtott számlában szereplő valamennyi adatnak, így a mennyiségnek is jelentősége van, ezt is figyelembe kell venni a vámérték meghatározásához.

Mindezekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A pervesztes felperest a Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján kötelezte felülvizsgálati perköltség fizetésére.

A tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § /1/ bekezdése, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § /2/ bekezdése alapján köteles megfizetni.

Budapest, 2007. október 18.

Dr. Madarász Gabriella sk. a tanács elnöke, Dr. Danziger Éva sk. előadó bíró, Dr. Kárpáti Magdolna sk. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő